

BEHANDELING VAN IDIOPATHISCHE THROMBO-
PHLEBITIS MIGRANS

Uit de vraag betreffende de behandeling van thrombophlebitis migrans blijkt, dat de behandelende arts zelf niet geheel ingenomen was met de resultaten van de door hem ingestelde antistollingstherapie. Zijn vraag naar een alternatieve behandelingsmethode was dus gewettigd. Bovendien is er bij deze aandoening geen strikte indicatie voor een antistollings-therapie, aangezien longembolieën als complicatie hierbij vrijwel nooit voorkomen (ALLEN, BARKER en HINES 1955). Thrombophlebitis migrans is niet zeldzaam; het proces duurt vaak nogal lang. Zelfs onder gunstige omstandigheden en onder goede controle van de protrombinetijd neemt men bij toepassing van antistollingstherapie voor deze aandoening, gedurende vele maanden een risico, dat niet in verhouding staat tot de ernst van de aandoening zelf.

Bij thrombophlebitis migrans zou naar onze ervaring een therapie kunnen worden toegepast welke er voornamelijk op gericht is, de bloedsomloop te bevorderen en stuwing te voorkomen. Als zodanig komen in aanmerking:

1. Het aanmoedigen van lichaamsbeweging, veel wandelen, het vermijden van langdurig achtereen staan, en bestrijding van eventueel beenoedeem. 2. Toediening van fenylobutazon; dit heeft soms op de ontstekingsverschijnselen een goede invloed. 3. In aanmerking komt voorts nicotinezuur, dat de circulatie zou versnellen en de „fibrinolytische potentiaal” zou verhogen. (Collega LOELIGER vestigde onlangs onze aandacht op enkele recente publikaties van IMHOF e.a. (1959), waarin deze werking van nicotinezuur wordt besproken). 4. Indien het blijkt, dat bij de patiënt de grondstofwisseling verlaagd is, kan L-triiodothyronine eveneens een gunstige invloed uitoefenen.

Voor patiënten die zes weken na het instellen van een dergelijke therapie géén verbetering tonen, zou men antistollingstherapie kunnen overwegen.

Literatuur: Vraag 2 (1960) Thrombophlebitis migrans. *Ned. T. Geneesk.* 104, 29. — ALLEN, E. V., N. W. BARKER en E. A. HINES (1955) *Peripheral vascular diseases*. W.B. Saunders, Philadelphia en Londen. — IMHOF, P., M. IMHOF, E. EICHENBERGER en H. LAUENER (1959) Ueber die Aktivierung der Fibrinolyse durch Verabreichung von Nikotinsäure. *Schweiz. med. Wschr.* 89, 736.

Curaçao, 12 februari 1960

W. BAIS
J. H. REISEL

Het is toe te juichen wanneer de rubriek Vraag en Antwoord aanleiding geeft tot uitwisseling van ervaringen. In dit verband is de brief van de collegae BAIS en REISEL welkom.

Het is jammer, dat er uit hun brief niet voldoende blijkt, welke aanbevelingen op eigen ervaring berusten en welke op mededelingen uit de literatuur. De lijst van aanbevolen middelen zou nog aanmerkelijk zijn uit te breiden.

Misschien geeft deze discussie BAIS en REISEL aanleiding om hun eigen ervaringen, gedocumenteerd in een afzonderlijke publikatie, te beschrijven.

Amsterdam, 2 maart 1960

REDACTIE

BOEKAANKONDIGINGEN

H. KRAYENBÜHL, *L'anévrisme de l'artère communicante antérieure*. Rapport présenté au premier congrès européen des neurochirurgiens. 189 bl., 65 fig. en 25 tabellen. Masson & Cie., Parijs 1959. Prijs: gekart. Fr. fr. 3500.

Dit werk, dat door samenwerking van Zwitserse, Franse en Engelse neurochirurgen tot stand is gekomen, geeft een zeer volledige samenvatting van de ervaringen, die de laatste 10 à 15 jaar zijn opgedaan met de behandeling van een aandoening, die in het brandpunt der belangstelling staat, sinds het mogelijk is gebleken, haar langs neurochirurgische weg te behandelen. De belangrijke gegevens die het bevat, zullen er ongetwijfeld toe bijdragen, ons nader te brengen tot de oplossing van de moeilijke vraag, of men het aneurysma cerebri al dan niet moet opereren en op welk tijdstip dit het best kan geschieden. Uiteraard wordt dit probleem hier van neurochirurgische zijde toegelicht en verdedigd, doch dit geschiedt met veel kritiek.

Bestudering van deze monografie, die de anatomische, embryologische, pathologisch-anatomische en radiologische, zowel als elektro-encefalografische, klinisch-neurologische en chirurgische aspecten uitvoerig behandelt, is daarom niet alleen nuttig voor neurochirurg en röntgenoloog, doch tevens voor de neuroloog, die in deze moeilijke materie ook vaak zijn standpunt moet bepalen. Indien men hierna nog meer wil weten over dit onderwerp, verschaft de uitgebreide en internationaal georiënteerde literatuurlijst hiertoe ruime gelegenheid.

A. C. DE VET

P. VUORINEN, *The roentgenographic slit methods. A survey and analysis of procedures based on the use of a narrow bundle of roentgen rays (scanography)*. 88 bl., 42 fig. en tabellen. *Acta Radiologica*, Stockholm 1959. Prijs: ingen. Zw. kr. 25.

De schrijver refereert alle röntgenografische methodes waarbij een zeer smalle bundel röntgenstralen gebruikt wordt, o.a. ook de door hemzelf ontwikkelde segmentografie. In een afzonderlijk hoofdstuk worden enige mathematische formules afgeleid of geciteerd. Behalve de orthoröntgenografie en de kymografie hebben de beschreven methodes geen grote praktische waarde. Het werk kan van betekenis zijn als wegwijzer naar de oorspronkelijke literatuur.

B. G. ZIEDESSES DES PLANTES

V. H. KAZANJIAN en J. M. CONVERSE, *The surgical treatment of facial injuries*. 2e druk. 1110 bl., 1155 fig. (waaronder gekleurde). The Williams & Wilkins Company, Baltimore 1959. Prijs: geb. \$ 22,—.

In dit boek worden niet alleen de acute trauma's van het gelaat behandeld, maar vooral de reconstructies in latere stadia en de gecompliceerde problemen die daarmee samenhangen. Het is een uitstekend boek. De oudste auteur put uit een ervaring van vijftig jaar, de jongste werkte twintig jaren met hem samen. Zij hebben een standaardwerk geschreven over een aantal afwijkingen die zich vaak moeilijk onder woorden laten brengen en waarvan de behandeling veelal een wat andere denkwijze vereist dan waarmede andere chirurgische problemen worden benaderd. Tekst en indeling zijn helder, de illustraties rijkelijk en goed.

De trauma's van het gelaat vormen een belangrijk onderdeel van de traumatologie, waaraan — vooral in Nederland — niet altijd een overeenkomstige mate van aandacht wordt geschonken. Dit is een reden te meer om dit uitstekende boek ten zeerste aan te bevelen.

J. C. RAADSVELD